

Kestlik areng ja *Bildung*

BILDUNG

1. Taust

Kuna meie planeedi looduslike piiride eiramise tagajärjed muutuvad üha ilmsemaks, on eelmistel aastakümnetel pööratud suuremat tähelepanu kestlikule arengule. Reageerides probleemidele, võtsid 2015. aastal maailma riikide juhid vastu raamdokumendi „17 kestliku arengu eesmärki“ (17 Sustainable Development Goals/SDG).

Haridusel peab nende eesmärkide saavutamisel olema keskne roll. SDG 4 eesmärk 4.7, mis hõlmab haridussektorit, määratleb eesmärgid: „Tagada aastaks 2030, et kõik õppijad omandaksid kestliku arengu edendamiseks vajalikud teadmised ja oskused (sh kestlikku arengut toetav haridus, säästev eluviis ja inimõigused, sooline võrdõiguslikkus, rahu ja vägivallatuse kultuuri edendamine, globaalne kodakondsus ning kultuurilise mitmekesisuse ja kultuuripanuse väärtustamine säästvas arengus).“

Kestlikku arengut toetav haridus (Education for sustainable development, ESD) keskendub tervikvaatele meie keerulisest maailmast vastassõltuvuses ökoloogilise, majandusliku, sotsiaalse ja poliitilise mõõtmega, väärtustades samas sekkumist kohalikul tasandil. Vaja on sotsiaalset mõistmist ja läbirääkimisi, milline võiks olla tee kestliku ühiskonna poole. Peamine tõukejõud vajalike kiireloomuliste muutuste elluviimisel on täiskasvanuid. 2022. aasta juunis toimunud ALE (Adult Learning and Education) maailmakonverentsil CONFINTEA VII osalejad väitsid, et „Täiskasvanuharidus peab olema osa rohelisest muutusest. See aitab noortel ja täiskasvanutel probleemist aru saada, tõstab nende teadlikkust ja varustab nad teadmiste ja oskustega, mida on vaja kliimamuutustega kohanemiseks ja sellega võitlemiseks ning vastupanuvõime ja muutuste arendamiseks.“

Samuti rõhutab Euroopa Liidu „Euroopa roheline kokkulepe“ kestliku ühiskonna ja majanduse tähtsust ja kiire ülemineku olulisust.

2. *Bildung*-i roll

*Bildung*i kontseptsioon rikastab kestlikku arengut toetava hariduse (edaspidi ESD) teemalisi arutelusid ja praktikaid mitmeti:

- *Bildung*i-kontseptsioon sunnib laiendama praeguseid ESD-käsitusi, lisades eetika ja esteetika narratiivid, teadvustades nende potentsiaali eesseisvates muutustes.
- Individuaalse õppimise aspektid, mis rõhutavad emotsionaalset sügavust ja moraali, kajastuvad praegustes kestliku arengu kontseptsioonides nõrgalt. Seda tuleb parandada.
- ESD ja *Bildung*i-kontseptsioon räägivad vajadusest laiendada inimeste vastutustunnet kogukonnast ja rahvusriigist kaugemale, vastutada ka planeedi ja inimkonna eest.
- Lõpuks sisaldub *Bildung*i-kontseptsioonis idee kodanikest kui "muutuste eestkõnelejatest", rõhutades, et igast täiskasvanust võib saada liikumapanev jõud muutuste elluviimisel.

3. Soovitused

3.1. Soovitused täiskasvanute õppe (ALE) pakujatele ja praktikutele

- Investeerige juhtide ja koolitajate koolitusse, et nad saaksid kestlikkuse, rohe- ja ringmajanduse teemadega tuttavaks ning oleksid nende õpetamisel enesekindlad. Kaasake koolitusse kõik *Bildung Rose'i* aspektid: mitte ainult teadmised, vaid ka eetilised ja emotsionaalsed teemad jne.
- Teavitage kestlikust arengust positiivselt ja kaasahaaravalt, keskendudes säästvama elustiili eelistele.
- Rakendage *Bildung*i-kontseptsiooni ideid täiskasvanute koolituses terviklikult, kombineerides erinevaid tasandeid ning vältides ranget vahet tööalase ja vabaharidusliku õppimise vahel.
- Kuna kestlikkus eeldab vastutustunnet inimeste ja looduse eest ka väljaspool riigipiire, rahvusvahelist solidaarsust ja globaalset kuuluvust, siis algatage kogukonnaprojekte, mis on suunatud kestliku arengu eesmärkide elluviimisele, et edendada tegevuspõhist õpet.
- Kaasake igas vanuses inimesi, et luua põlvkondadevaheline dialoog kestliku kultuuri edendamiseks.

3.2. Soovitused otsustajatele riigi tasandil

- Täiskasvanute koolitusasutused peavad kuuluma kestlikku arengu teemalistesse võrgustikesse, et pakkuda võimalusi teadmiste ja kogemuste vahetamiseks.
- Lisage *Bildung*i-kontseptsioon täiskasvanute koolituse valdkonna õppekavadesse kõrgkoolides.
- Ühendage kestliku arengu alane täiskasvanute õpe kohalikul tasandil konkreetsete tegevustega, avardades nii kaasamisvõimalusi.

3.3. Soovitused otsustajatele Euroopa tasandil

- Laiendage häid Bildungi-praktikaid riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil projektipõhise rahastamise kaudu.
- Austage Euroopa mitmekesisust ja kavandage kestlikku arengut toetava hariduse võimalused paljudele pakkujatele ja osalejatele.
- Kavandage täiskasvanuhariduse poliitika, mille eesmärk on luua "Euroopa ühtekuuluvustunne", mis annab Euroopa täiskasvanutele paremad võimalused kohtumisteks, arutlemiseks ja ühistegevuseks.

